

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 847/2025
03.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела принуда из члана 135. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Митровића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву К 166/24 од 05.11.2024. године и Вишег суда у Ваљеву Кж1 47/25 од 02.04.2025. године, у седници већа одржаној дана 03.07.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Митровића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Ваљеву К 166/24 од 05.11.2024. године и Вишег суда у Ваљеву Кж1 47/25 од 02.04.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву К 166/24 од 05.11.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела принуда из члана 135. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 7 (седам) месеци, која ће се извршити по правноснажности пресуде, тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, које просторије не сме напуштати, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција и одређено је да ће, уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд одредити да окривљени остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом обавезан је окривљени да у корист буџетских средстава суда плати паушал у износу од 8.000,00 динара и трошкове кривичног поступка у износу од 21.934,12 динара, а у корист буџетских средстава ОЈТ у Ваљеву износ од 15.385,80 динара, те оштећеној ББ на име трошкова кривичног поступка износ од 64.125,00 динара,

све у року од 2 месеца од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Ваљеву Кж1 47/25 од 02.04.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Душан Митровић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, са налогом да се поступак спроведе пред другим судијом појединцем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује на повреду кривичног закона из члана 439. тач. 1) ЗКП наводима да опис кривичног дела у изреци првостепене пресуде, не садржи све елементе кривичног дела принуда из члана 135. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, конкретно, опис да је физичка сила била узрок поступања оштећене, као и да је оштећена претњом била принуђена на одређено поступање и да су радње које је предузео окривљени имале потенцијал да утичу на вољу оштећене.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Кривично дело принуда према одредби члана 135. став 1. Кривичног законика чини ко другог силом или претњом принуди да нешто учини или не учини или трпи, а квалификовани облик из става 2. истог члана, онај ко дело из става 1. овог члана учини на свиреп начин или претњом убиством или тешком телесном повредом или отмицом.

Према чињеничном опису изреке правноснажне пресуде, окривљени АА, је у време и на месту описаном у изреци, у стању урачунљивости, свестан свога дела, чије је извршење хтео, уз истовремену свест о забрањености дела, оштећену ББ са којом је био у емотивној вези, силом и претњом принудио да нешто уради, на тај начин што је, пратећи возило оштећене путем уређаја – мобилног телефона који је претходно ставио у њено возило, сео у возило оштећене на место сувозача и наредио јој да вози.....да би јој, када је оштећена кренула, задао један ударац затвореном шаком песницом у пределу лица, а потом разбио лактом стакло на сувозачевим вратима, при чему је све време злостављао оштећену и поступао према њој на начин којим се вређа људско достојанство, тако што је вређао оштећену рекавши јој да је ку.ветина и претио јој да ће

је пребити и избити јој све зубе, па је оштећена страхујући за свој живот слушала његова наређења и стала код и по наредби изашла из возила, након чега јој је окривљени у једном тренутку наредио да се врати у возило и вози до његовог возила које је остало паркирано..., а потом и да седне у његово возило на место сувозача, одакле је кренуо ка..... и све време док је вожња трајала вређао оштећену, да би, када му је оштећена рекла да се врате за Ваљево, рекао: „Јел ме слушаш, хоћеш да се вратиш кући?“, а потом нагло скренуо и почео да се враћа ка Ваљеву, али је одједанпут стао поред пута и обема рукама ухватио оштећену за врат и стезао, тако да је оштећена замало изгубила свест, при чему га је оштећена све време молила да престане са таквим понашањем, али је окривљени није слушао, већ ју је таквим својим понашањем принудио да каже да је ку.ветина, да га је одвојила од жене и узела све паре, што је снимао мобилним телефоном, а тај снимак поставио на друштвену мрежу „Инстаграм“, који снимак су видели сестра и зет оштећене, који су позивали оштећену, али јој окривљени није дозвољавао да се јави и све време јој је говорио да ће је пребити и убити и бацити у реку, а затим и кренуо назад ка Ваљеву, па је оштећена, желећи да се спасе од окривљеног, отворила врата на возилу док је оно било у покрету и изашла, тако да су лица која су ишла у возилу иза возила окривљеног стала и повезла је до КПЗ Ваљево....., затим је отишла у УЦ ОБ Ваљево, где су јој констатоване лаке телесне повреде.

Дакле, по налажењу Врховног суда, окривљени је пратећи возило оштећене путем уређаја који је претходно сакрио у њен аутомобил, ушао у њено возило, наредио јој да вози, што је праћено физичким нападима – ударањем песницом у лице, разбијањем стакла лактом, континуираним вређањем, омаловажавањем, застрашивањем, услед чега је оштећена страхујући за свој живот, поступала по његовим наредбама. Тиме је јасно изражен моменат принуде да нешто учини против своје воље – да вози аутомобил, да се креће по његовим упутствима и да седне у његово возило, иако то није желела, на који начин су остварена обележја основног облика кривичног дела из члана 135. Кривичног законика. Међутим, у конкретним радњама садржана је и квалификована претња убиством, јер је окривљени оштећеној изрекао директну претњу да ће је пребити, убити и бацити у реку, док је истовремено спроводио физичко насиље – хватао рукама за врат и стезао, замало до губитка свести, све време вређао и понижавао, приморавао да изговара одређене реченице и снимао такво поступање, додатно угрожавајући јој достојанство и стварајући код ње основан страх за живот.

Ова комбинација вербалних претњи и бруталног понашања према оштећеној јасно указује да је претња имала интензитет претње лишењем живота, из чега произилази да се у претходно описаним радњама окривљеног, супротно наводима браниоца, стичу сва законска обележја кривичног дела принуда из члана 135. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, и то како објективна обележја која се односе на радњу извршења коју је предузео окривљени, тако и субјективна обележја кривичног дела која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног, који укључује и свест о забрањености дела.

Сходно наведеном, наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, од стране Врховног суда, оцењени су као неосновани.

Поднетим захтевом за заштиту законитости бранилац окривљеног указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, уз

образложење да се побијане пресуде заснивају на незаконитом доказу, на коме се пресуда не може заснивати, а који је прибављен супротно одредби члана 152. и 155. ЗКП. Као незаконит доказ бранилац означава ЦД са аудио - видео снимком који је објављен на друштвеној мрежи Instagram, за који, према наводима из захтева, није познато ко га је сачинио и на који начин је прибављен. У вези са тим, бранилац истиче да би овај доказ, како би био законит, морао бити прибављен у складу са одредбом члана 152. став 3. ЗКП, односно путем доказне радње претресања уређаја за аутоматску обраду података, уз претходно издату наредбу надлежног органа, која у конкретном случају није донета.

По оцени Врховног суда, неосновани су наводи браниоца да је спорни снимак незаконит доказ, јер није прибављен претресањем уређаја, у складу са одредбом члана 152. ЗКП. Наиме, по оцени Врховног суда, предметни аудио видео снимак са друштвене мреже Instagram, који је сачуван и достављен на ЦД, представља исправу сходно одредби члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП, јер се ради о рачунарском податку, у смислу члана 112. став 17. Кривичног законика, који је подобан да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку и исти је прибављен сходно одредби члана 139. став 1. ЗКП, која прописује да исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подноси странке, по правилу, у оригиналу. У складу са одредбом члана 138. став 1. ЗКП доказивање исправом се врши читањем, гледањем, слушањем или увидом у садржај исправе, а у конкретном случају суд је извршио непосредан увид у садржај снимка на главном претресу, чиме је исти на законит начин изведен у доказном поступку. При томе из списка неспорно произилази да је садржај снимка сагласан исказу оштећене, чиме је постао његов саставни део, док је аутентичност снимка потврђена налазом и мишљењем вештака, чиме је отклоњена свака сумња у његову веродостојност и доказну вредност.

У вези са овим, неоснован је и навод браниоца да се не може сматрати да се ради о јавној објави, с обзиром да је снимак потицао са личног профила и могуће доступан само ужем кругу корисника и временски ограничен.

Наиме, по оцени Врховног суда, сама околност да је објава постављена на личном профилу не искључује могућност да њен садржај буде законито доступан другим лицима, нарочито имајући у виду карактер друштвених мрежа на којима корисници, чак и при ограниченим подешавањима приватности, добровољно омогућавају одређеном кругу људи приступ свом садржају.

У конкретном случају, снимак је прибављен од стране лица које му је имало законит приступ, путем увида који је био омогућен од самог корисника, а затим достављен суду у складу са законом. Чињеница да је објава могла бити временски ограничена или накнадно уклоњена нема утицаја на законитост њеног коришћења, јер је суд располагао копијом снимка који је сачуван у тренутку док је био видљив и легитимно доступан одређеном броју лица.

Сходно свему изнетом, Врховни суд налази да побијане правноснажне пресуде нису донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, обзиром да доказ на који указује бранилац у поднетом захтеву, представља законит доказ и по начину прибављања и по својој садржини и на њему се може заснивати пресуда.

Остали наводи захтева, представљају оспоравање чињеничних утврђења суда, дакле повреду члана 440. ЗКП, која сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП не представља дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, због чега се Врховни суд у разматрање истих није упуштао.

С обзиром на то да уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљеног или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао ни у оцену навода браниоца да је приликом доношења побијаних пресуда дошло до повреде права на поштовање приватног и породичног живота из члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић